

Plzeň 14. 5. 2021

Velká voda

I v tomto letním čísle se budeme věnovat vodě. Jedné z nejdůležitějších složek života na zemi, ale také postrachu lidských aglomerací. Bez vody by neexistoval život a má pro planetu, krajinu i lidstvo svůj nezastupitelný význam.

Dnešní příspěvek věnuji právě vodě v krajině a je třeba podotknout, že text píše v době, kdy se Plzeň a Plzeňským krajem lokálně prohnala menší „velká voda“. Po několika letech jsme opět viděli, jakou obrovskou má sílu, a hlavně, jak nám z krajiny v důsledku naší vlastní hlouposti zase nenávratně odtekla. Voda je totiž problém, který stále neumíme řešit! Jednou je jí málo, podruhé moc a jedinou jistotou je skutečnost, že od konce druhé světové války stále neumíme s vodou hospodařit. Opakujeme chyby v duchu

socialistického hospodaření, devastace krajiny a vlastní záhuby. Přitom je to tak jednoduché, stačí se jen dívat kolem sebe a sledovat, jak příroda dokáže vše řešit úplně sama, aniž by nás k tomu potřebovala! Nevěříte? Tak tedy:

Zničená rezervace a komplikace při vyhlášení rezervace nové

„Nový rybník“ - původně těžbou uhlí zničený rybník mezi obcí Úherce a Líně. Hráz

Slavík modráček je jedním z nejnázněvnějších obyvatel mokřadů a rákosin

byla zbořena, potok narovnan, vydlážděn a léta fungoval jako odvodňovací strouha celé původně mokřadní a rybníční oblasti. Z takto člověkem upravených obrovských zemědělských ploch, převážně polí, se voda při každém přívalovém dešti spolu s ornici řízeně a podle plánu valila na Líně až do doby, kdy údajně někdo z místních

úmyslně ucpal betonový propustek pod jednou z polních cest, křížujících vybagrovaný Luční potok. Pamětníci mluví o myslivci, který toužil po ploše pro divoké kachny. Ať už to byl kdokoliv, tímto pirátským krokem vytvořil parádní mělký rybník, přesněji mokřad. Z uměle vytvořené louže se během chvíle stal unikátní biotop a domov mnoha volně žijících živočichů, včetně těch nejvzácnějších! A právě oni byli impulzem k tomu, že se Nový rybník na mapy opět vrátil, ale už jako přírodní rezervace – mokřad. Ještě v roce 2007 hnízily na lokalitě stovky racků chechtavých, několik párů potápek, čejky a další desítky vodních ptáků, bahňáků i pěvců. Tehdy ještě bylo při kroužkování mladých racků vidět z rákosí přes pole na Úherce, na střechy domů a věž kostela.

Dnes už přes obrovské průmyslové haly Úherce neuvidíte a počty hnízdících párů racků chechtavých či čejky spočítáte hravě na prstech jedné ruky. Potápky už na lokalitě ani nehnízdí! Inu, každý chce být bohatý, a tak zejména díky prodeji obecních pozemků a bývalému zastupitelstvu obce Úherce máme dnes pár metrů od původně ptačího ráje obří průmyslové haly a místo přírodní rezervace retenční nádrž! Nově pak obrovská betonová roura při sebe-menším dešti chrlí tisíce kubíků dešťové vody ze všech zpevněných ploch a střech z asi třikrát větší plochy, než je plocha přírodní rezervace, rovnou do Lučního potoka! To vše samozřejmě zcela legálně 700 m nad přítokem do rezervace a se souhlasem všech dotčených složek, úřadů, vodohospodářů a orgánů ochrany přírody na všech úrovních!

Co by se stalo, kdyby tu nebyla ta přírodní (retenční) rezervace, ve které nebude za chvíli stejně nic přírodního, jelikož vodní hladina příliš často stoupne během chvíle i o několik desítek centimetrů? Kdyby tu „rezervace“ nebyla, tak by asi dole v líních

s každým přívalovým deštěm děkovali sousedům z Úherce, že jim posílají vydlážděnou šupnou přímo do vsi tisíce kubíků vody s blátem. To ale těm nad rourou asi nevadí. Minimálně je to nezasáhne a díky penězům z prodeje pozemků či z průmyslové zóny mají třeba novou hasičskou zbrojnici, lepší cesty a kamenem obložené návěsní rybníčky.

Pěkně děkujeme!

Na závěr už jen poznámka autora příspěvku k aktuálnímu projednávání nově připravované přírodní rezervace Janovský mokřad, nařízení vlády o zadržování vody v krajině a protipovodňovému opatření či strategickému boji se suchem. Z logiky věci a tak trochu pod tlakem černého svědomí či minimálně lidské slušnosti bych čekal, že právě Úherce budou pro vyhlášení nové (náhradní) přírodní rezervace všemi deseti.

Bohužel tomu tak úplně není, a aby toho nebylo málo, hádejte, kdo teď nejvíce křičí a chce určovat, za jakých podmínek bude moci vzniknout nová rezervace Janovský mokřad nad Úhercem? Hádejte, komu tady nejvíce vadí bobří hráze, chránící Úherce a Nýřany před velkou vodou, zadržující vodu v krajině, zabraňující půdní erozi? Hádejte, komu vadí, že díky bobrovi se vrátila voda tam, kde byla dříve, než jí lidé začali určovat, kam poteče a obsadili její území? Komu myslíte, že vadí to, že si zde voda dělá, co chce, navíc zbůhdarma se vsakuje, čistí a posiluje podzemní prameny?

Na přiložených fotografiích můžete vidět jak zničené pozemky a přírodní rezervaci Nový rybník pod obcí Úherce, tak pozemky nově plánované rezervace Janovský mokřad nad obcí Úherce. Vše na jednom Lučním potoce jak pod taktovkou přírody, tak taktovkou pána tvorstva. Tak co, už mi věříte?

■ Karel Makoň
DESOP Plzeň

Nově vybudovaná stoka dešťové vody z pozemků a střech průmyslových hal svedená přímo do Lučního potoka, 700m nad ptačí rezervací Nový rybník

Letecký snímek ukazuje jak stávající, tak nově připravovanou přírodní rezervaci

Mláďata čejky chocholaté a slípky zelenonohé dnes už na lokalitě jen tak snadno nenajdete

Rezervace Nový rybník v roce 2007. Poslední kolonie racka chechtavého na území Plzeňského kraje čítající stovky hnízdních párů.